

ОСОБЛИВОСТІ ДИСЦИПЛІНАРНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ ТА ПОСАДОВИХ ОСІБ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ

У статті розглянуто сучасні особливості дисциплінарної відповідальності державних службовців. Особливу увагу приділено оновленому законодавству, що регулює сферу державної служби в цілому, та питанню дисциплінарної відповідальності державних службовців зокрема. Автори привертають увагу науковців та законодавців до необхідності усунення корупціогенних факторів та до недостатньо дослідженої проблеми публічності дисциплінарної відповідальності державних службовців.

Ключові слова: дисципліна; державна служба; дисциплінарна відповідальність; корупціогенні фактори; публічність дисциплінарної відповідальності.

Постановка проблеми. Результати державно-владної діяльності як регулятора суспільних відносин спонукають до дотримання ряду базових умов, зокрема наявності та гармонійного функціонування всіх складових елементів державного механізму. Зазначимо, що одним із невід'ємних елементів процесу державотворення можна вважати державну службу. Ефективність діяльності державних органів, реалізації ними своїх функцій, а зрештою, стан справ у державі, рівень дотримання прав і свобод людини і громадянина, якості життя людей в цілому – все це залежить і від кадрового складу державних органів, тобто від осіб, на яких безпосередньо покладається виконання функцій держави, а також від правил, яких вони дотримуються або не дотримуються в межах наявного правового поля. Важливим засобом забезпечення ефективної роботи державних органів є дисципліна праці державних службовців, яка визначається нормами не лише адміністративного, але й трудового права.

Аналіз останніх досліджень. Проблематиці правового регулювання дисциплінарної відповідальності та дисципліни праці у своїх роботах приділяли увагу такі вчені, як: А. Горзов та О. Долгий [1], М. Іншин [4], Д. Полівчук [6] та інші. Окремі аспекти правового забезпечення дисциплінарної відповідальності державних службовців висвітлювали М. Хавронюк [13], В. Христинко [14]. Наукові здобутки цих та інших дослідників становлять основу для подальших наукових розробок за обраною тематикою, проте наразі вимагають певного переосмислення з урахуванням змін, що відбулися в соціально-економічному житті та вітчизняному законодавстві.

Метою статті є висвітлення законодавчих новел щодо дисциплінарної відповідальності державних службовців, визначення недостатньо досліджених та проблемних питань у цій сфері.

Виклад основного матеріалу дослідження. Дослідження особливостей дисциплінарної відповідальності державних службовців є неможливим без з'ясування сутності власне поняття «дисциплінарна відповідальність» в юридичній науці. Ключовою є категорія «дисципліна», що, на нашу думку, характеризує особливості цього виду відповідальності.

Дисципліна (лат. *disciplina* – виховання, розпорядок) встановлює певну координацію і субординацію в поведінці людей, зміцнює існуючі суспільні відносини, сприяє їх удосконаленню [2, с. 6]. Зміцнення рівня службової дисципліни на державній службі має першочергове значення для створення сприятливих умов функціонування державних органів. Однак усвідомлення цього не в усіх державних службовців однакове, що й зумовило потребу щодо встановлення певних юридичних механізмів для забезпечення службової дисципліни, серед яких – дисциплінарна відповідальність.

Науковець В. Полівчук вважає, що відносини, які охоплюються поняттям «дисципліна», необхідно розмежовувати за двома групами: відносини фактичного дотримання і виконання об'єктом управління правил, що встановлені суб'єктом управління; відносини позитивного та охоронного характеру (ця група відносин пов'язана із заохоченням або навпаки – покаранням особи за невиконання встановлених правил) [6, с. 26].

Інший дослідник – М. Іншин, зазначає, що дисципліні притаманні такі суттєві ознаки, як: а) наявність об'єктивного характеру, що виникає як необхідність

упорядкування діяльності учасників суспільних відносин; б) її прояв як у системі встановлених правових приписів, так і у фактичному їх виконанні цими учасниками; в) встановлений нормами права порядок взаємовідносин учасників правовідносин у будь-якому інституціонально-організаційному утворенні [4, с. 357]. На його думку, поєднання вказаних ознак дає можливість сформулювати таке визначення поняття «дисципліна», як: «установлений нормами порядок взаємовідносин учасників суспільних відносин, що визначає процедурні елементи реалізації останніми своїх прав і виконання обов'язків у процесі трудової діяльності в тій чи іншій сфері суспільного виробництва».

У юридичній літературі дисциплінарну відповідальність визначають, як «врегульовані нормами права відносини між державою, в особі її компетентних органів і посадових осіб, та державними службовцями, що виникають на підставі вчинення ними службових правопорушень і виражені в застосуванні до винних осіб заходів державного примусу, а також характеризуються засудженням правопорушника та протиправного діяння з боку держави та суспільства з метою попередження та недопущення в майбутньому інших правопорушень» [5, с. 142]. Основний акцент зроблено на примусових правових наслідках для порушника службової дисципліни.

Зокрема, дослідник С. Стеценко пропонує визначати дисциплінарну відповідальність державного службовця як «застосування до особи, яка здійснила порушення службової дисципліни, певних дисциплінарних стягнень» [12, с. 156]. Однак автор не згадав підстав застосування таких стягнень. Дисциплінарна відповідальність настає за проступок, що пов'язаний з невиконанням чи неналежним виконанням покладених на нього службових обов'язків, тобто за дисциплінарний проступок. Як зазначає М. Хавронюк, дисциплінарним проступком є «винне протиправне порушення особою правил дисциплінарного порядку у сфері трудової, службової, навчальної, військової та іншої діяльності, за яке передбачене дисциплінарне стягнення» [13, с. 11]. Дослідивши природу дисциплінарного проступку, науковець дійшов висновку, що загальним об'єктом треба визначати дисципліну – становище, за якого усі суб'єкти правовідносин «влада і підпорядкування» неухильно дотримуються порядку і правил, встановлених нормами закону. Запропоноване визначення є універсальним і не обмежується лише відносинами державної служби.

Таким чином, сутність дисципліни, в широкому розумінні, полягає в суворому та точному дотриманні особою встановлених роботодавцем правил, обов'язків чи норм. Так само порушення дисципліни призводить до застосування заходів дисциплінарної відповідальності.

Відповідно до ст. 2 Закону України від 10 грудня 2015 року № 889-VIII «Про державну службу» (далі – Закон) службова дисципліна – це неухильне додержання Присяги державного службовця, сумлінне виконання службових обов'язків та правил внутрішнього службового розпорядку [7]. Необхідно зазначити, що ухвалення цього Закону стало вагомим кроком на шляху вирішення проблемних питань, пов'язаних із

дисциплінарною відповідальністю державних службовців, а тому деяким положенням цього законодавчого акта ми приділимо особливу увагу.

Дисциплінарній та матеріальній відповідальності державних службовців присвячено розділ VIII Закону. В ньому визначено шляхи забезпечення службової дисципліни, обов'язки державного службовця щодо додержання службової дисципліни, обов'язки керівника державної служби щодо забезпечення службової дисципліни, підстави для притягнення державного службовця до дисциплінарної відповідальності тощо. Так, у ст. 65 зазначено, що «підставою для притягнення державного службовця до дисциплінарної відповідальності є вчинення ним дисциплінарного проступку, тобто протиправної винної дії або бездіяльності чи прийняття рішення, що полягає у невиконанні або неналежному виконанні державним службовцем своїх посадових обов'язків та інших вимог, встановлених цим Законом та іншими нормативно-правовими актами, за яке до нього може бути застосоване дисциплінарне стягнення». Крім того, в зазначеній статті Закону наводиться вичерпний перелік дисциплінарних проступків:

- 1) порушення Присяги державного службовця;
- 2) порушення правил етичної поведінки державних службовців;
- 3) вияв неповаги до держави, державних символів України, Українського народу;
- 4) дії, що шкодять авторитету державної служби;
- 5) невиконання або неналежне виконання посадових обов'язків, актів органів державної влади, наказів (розпоряджень) та доручень керівників, прийнятих у межах їхніх повноважень;
- 6) недотримання правил внутрішнього службового розпорядку;
- 7) перевищення службових повноважень, якщо воно не містить складу злочину або адміністративного правопорушення;
- 8) невиконання вимог щодо політичної неупередженості державного службовця;
- 9) використання повноважень в особистих (приватних) інтересах або в неправомірних особистих інтересах інших осіб;
- 10) подання під час вступу на державну службу недостовірної інформації про обставини, що перешкоджають реалізації права на державну службу, а також неподання необхідної інформації про такі обставини, що виникли під час проходження служби;
- 11) неповідомлення керівнику державної служби про виникнення відносин прямої підпорядкованості між державним службовцем та близькими особами у 15-денний строк з дня їх виникнення;
- 12) прогул державного службовця (у тому числі відсутність на службі більше трьох годин протягом робочого дня) без поважних причин;
- 13) поява державного службовця на службі в нетверезому стані, у стані наркотичного або токсичного сп'яніння;
- 14) прийняття державним службовцем необгрунтованого рішення, що спричинило порушення цілісності державного або комунального майна, незаконне їх використання або інше заподіяння шкоди держав-

ному чи комунальному майну, якщо такі дії не містять складу злочину або адміністративного правопорушення [7].

Водночас в переліку діянь, які можна вважати дисциплінарним проступком, не зазначено таких, які можуть бути безпосередньо пов'язані з корупційними факторами. Як зазначено в Методології проведення антикорупційної експертизи (Методологія), «корупційний фактор (в широкому розумінні) – здатність нормативно-правової конструкції (окремого нормативного припису чи їх сукупності) самостійно чи у взаємодії з іншими нормами сприяти вчиненню корупційних правопорушень». До корупційних факторів, на виявлення яких спрямовано проведення антикорупційної експертизи, віднесено: 1) нечітке визначення функцій, прав, обов'язків і відповідальності органів державної влади та місцевого самоврядування, осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування; 2) створення надмірних обтяжень для одержувачів адміністративних послуг; 3) відсутність або нечіткість адміністративних процедур; 4) відсутність чи недоліки конкурсних (тендерних) процедур [8]. Крім того, в п. 1.6 Методології згадується про дискреційні повноваження, як «сукупність прав та обов'язків органів державної влади та місцевого самоврядування, осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, що надають можливість на власний розсуд визначити повністю або частково вид і зміст управлінського рішення, яке приймається, або можливість вибору на власний розсуд одного з декількох варіантів управлінських рішень, передбачених нормативно-правовим актом, проектом нормативно-правового акта» [8].

Зважаючи на таке трактування дискреційних повноважень державного службовця та високу актуальність протидії корупційним правопорушенням, необхідність попередження та усунення корупційних факторів, перелік діянь, які можна вважати дисциплінарним проступком, доцільно переглянути. Зазначене, на наш погляд, зумовлює необхідність врахування можливості розгляду дисциплінарних проступків саме через призму прийняття державним службовцем управлінського рішення, в межах передбачених нормативно-правовим актом варіантів рішень, що спричинило появу корупційного фактора, якщо такі дії не містять складу злочину або адміністративного правопорушення [1].

Слушним є те, що у ст. 64 Закону враховано, що підставою застосування дисциплінарної відповідальності державного службовця є також і порушення правил етичної поведінки. Це відповідає п. 13 Додатку до Рекомендації №R (2000) 6 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам Ради Європи про статус публічних службовців у Європі, в якому наголошено на важливості дотримання етичних норм публічними службовцями, хоча вони часто виходять за межі суто виконання службових обов'язків. Законодавче закріплення етичних вимог є нагадуванням про професійну та моральну відповідальність [3]. Встановлення дисциплінарної відповідальності за порушення

етики поведінки державного службовця підсилює вимоги щодо державного службовця.

У Законі передбачені такі види дисциплінарних стягнень:

1. зауваження;
2. догана;
3. попередження про неповну службу відповідність;
4. звільнення з посади державної служби [7].

Порівняно з чинним законодавством про працю, яке поширювалося на державних службовців з часу формування інституту у 1993 році, перелік стягнень був розширений, з'явилося зауваження. Цілком обґрунтованою є позиція законодавця про те, що звільнення з посади є винятковим видом дисциплінарного стягнення, яке може бути застосоване за конкретно передбачені види дисциплінарних проступків. Проте варто розрізняти звільнення як дисциплінарне стягнення від звільнення як одного зі способів припинення державної служби, оскільки вони мають різні правові наслідки.

У Законі визначено окремі стадії дисциплінарного провадження, яке характеризується відповідним суб'єктом складом, строками, доказами та рішеннями. У вітчизняній юридичній літературі вже висловлено деякі думки щодо дисциплінарного провадження, зокрема пропонують виокремити такі стадії: підготовку та вручення детального письмового повідомлення порушникові про претензії до нього з боку роботодавця; проведення слухань службовою комісією (своєчасне вручення порушникові письмового запрошення, участь у слуханні представника профспілки чи іншого представника, надання державному службовцю можливості для самозахисту і, якщо треба проведення додаткового службового розслідування у зв'язку з нововиявленими фактами, складання протоколу засідання службової комісії тощо); оголошення розпорядження про спосіб службового впливу, про завдану державному органу шкоду, строк усунення порушення, спосіб та термін впливу на порушника, наслідки повторного порушення та строк оскарження рішення керівника державної служби) [14, с. 18].

Окрім уже зазначеного Закон містить ряд новел, зокрема ст.ст. 14–16, які регулюють питання діяльності Комісії з питань вищого корпусу державної служби, та ст. 69 – дисциплінарної комісії з розгляду дисциплінарних справ. Зауважимо, що відповідно до п. 29 Положення про Комісію з питань вищого корпусу державної служби (затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 2016 року № 243) з метою забезпечення виконання Комісією своїх повноважень щодо здійснення дисциплінарного провадження для визначення ступеня вини, характеру і тяжкості дисциплінарного проступка, вчиненого державними службовцями, які займають посади категорії «А», утворюється комітет з дисциплінарних проваджень щодо державних службовців, які займають посади державної служби категорії «А», який є робочим органом Комісії [9].

У ст. 68 Закону визначено дві категорії суб'єктів, які забезпечують дисциплінарне провадження: уповноважені ініціювати таке провадження і уповноважені

накладати (застосовувати) дисциплінарні стягнення. У чинному законодавстві також згадано про осіб, які вправі ініціювати застосування дисциплінарної відповідальності, наприклад, у частині шостій ст. 31 Закону України «Про місцеві державні адміністрації» передбачено, що голова державної адміністрації має право порушувати перед міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади вмотивовані питання про відповідність займаній посаді керівників їх територіальних органів, на підставі чого міністерство, інший центральний орган виконавчої влади повинен у місячний термін прийняти рішення та дати обґрунтовану відповідь [10].

У Законі визначено, що суб'єктом, уповноваженим ініціювати дисциплінарне провадження, є суб'єкт призначення, а в частині третій ст. 63 Закону уточнено, що право вносити клопотання керівнику державної служби про притягнення до дисциплінарної відповідальності має безпосередній керівник державного службовця. Серед суб'єктів, які мають попередньо визначити ступінь вини, характер і тяжкість вчиненого дисциплінарного проступку державного службовця, названо Дисциплінарну комісію з розгляду дисциплінарної справи (далі – дисциплінарна комісія). Дисциплінарна комісія є новим учасником дисциплінарного провадження, хоча законодавству багатьох європейських країн такий суб'єкт відомий, відмінною може бути лише його назва, наприклад, дисциплінарний комітет, комісія, рада [11, с. 126–127]. Спосіб її формування і порядок виконання повноважень передбачені у ст. 69 Закону. Члени дисциплінарної комісії реалізують свої повноваження на громадських засадах. Результатом розгляду дисциплінарної комісії є пропозиція або подання, які є рекомендаційними для суб'єкта призначення. Однак при застосуванні окремих видів дисциплінарних стягнень обов'язковою умовою є залучення до розгляду дисциплінарної справи дисциплінарної комісії. У Законі передбачено окремий порядок застосування дисциплінарної відповідальності для державних службовців категорії «А», що пов'язано із зайняттям відповідального становища і наявності корупційних ризиків у їхній діяльності.

Таким чином, законодавчі новели не лише досить детально врегулювали сферу дисциплінарної відповідальності державних службовців, в тому числі й найвищої категорії, але й окреслили формування додаткових організаційно-структурних одиниць, покликаних підвищити ефективність, прозорість процесів, що пов'язані з притягненням до дисциплінарної відповідальності (Комісія з питань вищого корпусу державної служби, дисциплінарна комісія з розгляду дисциплінарних справ, комітет з дисциплінарних проваджень щодо державних службовців, які займають посади державної служби категорії «А»).

Окремим етапом дисциплінарного провадження є проведення службового розслідування. Оскільки у частині першій ст. 71 Закону використано словосполучення «може проводитися», то цей етап є факультативним. Щодо прийняття рішення про відсторонення від виконання посадових обов'язків у ст. 72 також використано словосполучення «може бути». Таке рішення приймає відповідний керівник державної

служби або суб'єкт призначення, що допускає адміністративний розсуд. Закон не регулює процедури проведення службового розслідування, а також не містить положень щодо способу її врегулювання, внаслідок чого можуть виникнути певні проблеми при проведенні процедури. У ст. 75–79 Закону закріплені права державного службовця щодо надання пояснень державного службовця, права на ознайомлення з матеріалами дисциплінарної справи, отримання копії наказу (розпорядження) про накладення на державного службовця дисциплінарного стягнення, що має особливе значення у разі оскарження такого рішення в адміністративному чи судовому порядку. Фактично, йдеться про застосування у дисциплінарному провадженні принципу змагальності, що відповідає положенню Рекомендації № Я (2000) 6 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам Ради Європи про статус публічних службовців у Європі. Відповідає європейським стандартам і положення щодо можливості користуватися правовою допомогою адвоката або іншого уповноваженого ним представника.

У ст. 74 Закону передбачено, що стягнення застосовують не пізніше шести місяців з дня виявлення дисциплінарного проступку, без урахування часу тимчасової непрацездатності або перебування у відпустці. Законодавець встановив річний строк давності для застосування дисциплінарних стягнень до державного службовця. Позитивно, що у Законі визначено мінімальний строк дії дисциплінарного стягнення, на відміну від чинного нині законодавства. Згідно із частиною другою ст. 79 Закону дисциплінарне стягнення, за існування необхідних умов, може бути знято достроково, але не раніше ніж через шість місяців від дня накладення дисциплінарного стягнення [7].

Звернімо увагу, що у площині правового врегулювання поки-що недостатньо висвітлено питання публічності процесів накладення дисциплінарних стягнень. На нашу думку, зазначене потребує додаткового перегляду, адже, з одного боку, державна служба передбачає публічність особи і необхідність доведення до населення інформації щодо діяльності державних службовців, а з другого – певна інформація є, по суті, внутрішньою, службовою, а не публічною. Цілком імовірно, що доведення до громадськості інформації щодо дисциплінарної відповідальності державних службовців сприяло би як підвищенню дисципліни відповідних службовців, так і зростанню довіри населення до влади в цілому (що на сьогодні є актуальним питанням, без перебільшення – питанням державного значення) в напрямках євроінтеграційної розбудови України. Водночас не можна допустити, щоб на підставі виключно публічних інтересів порушувалися права та законні інтереси (щодо охорони честі, гідності, ділової репутації) самих державних службовців, адже це може мати негативні наслідки – від зниження мотивації і до падіння престижності державної служби в країні. Наразі це питання потребує мобілізації сил правотворців, соціологів, політологів та навіть психологів, оскільки розвиток громадянського суспільства, становлення України як правової, високоєфективної держави є тим завданням, до виконання якого

мають бути залучені як науковці, так і практики, а також державні службовці.

Висновки. Слід зазначити, що дисципліна праці державних службовців є одним із важливих засобів забезпечення ефективної роботи державних органів. У широкому розумінні сутність дисципліни полягає в суворому та точному дотриманні особою встановлених роботодавцем правил, обов'язків чи норм, порушення ж дисципліни тягне застосування заходів дисциплінарної відповідальності.

На сьогодні в Україні активно впроваджуються заходи щодо покращення регулювання дисципліни праці державних службовців. Останнім часом було прийнято ряд нормативно-правових актів, що безпосередньо стосуються цього питання, тому можна впевнено констатувати, що дисциплінарний процес поступово стає більш урегульованим і деталізованим.

Проте деякі питання правового регулювання потребують перегляду з метою усунення недоліків. До них, зокрема, необхідно віднести особливості прояву корупційних факторів в практичній діяльності державних службовців та врахування публічних інтересів в рамках дисциплінарного процесу. Для зниження можливості проявів корупційних факторів доцільно розглянути можливість унесення запропонованих змін до Закону України «Про державну службу». Проблема ж публічності процесу розгляду дисциплінарних проступків та накладення дисциплінарних стягнень на державних службовців потребує належного правового, організаційного, наукового супроводження з метою посилення мотивації державних службовців, підвищення рівня довіри громадськості до владних органів та подальшого розвитку інституту державної служби в Україні.

Список використаних джерел

1. Горзов А. Дисциплінарна відповідальність державних службовців / А. Горзов, О. Долгий // Науковий часопис Національної академії прокуратури України. – 2017. – № 1(13). – С. 48–54 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.chasopysnapu.gp.gov.ua/chasopys/ua/pdf/1-2017/gorzov.pdf>
2. Горницький А. А. Государственная дисциплина / А. А. Горницький. – К. : Изд-во полит. лит-ры Украины, 1989. – 162 с.
3. Додаток до Рекомендації №R (2000) 6 Комітету Міністрів Ради Європи про статус публічних службовців у Європі [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://wcd.-coe.int/ViewDoc.jsp?id=340693&Site=CM>.
4. Іншин М. І. Проблеми правового регулювання праці державних службовців в Україні: дис. д-ра юрид. наук: 12.00.05 / М. І. Іншин; Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Х., 2005. – 452 с.
5. Коломієць Т. О. Адміністративне право України. Академічний курс : підручник / Т. О. Коломієць. – К. : Юрінком Інтер, 2011. – 576 с.
6. Полівчук Д. П. Дисциплінарне провадження в органах внутрішніх справ: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Д. П. Полівчук. – Дніпропетровськ, 2011. – 204 с.
7. Про державну службу: Закон України від 10 грудня 2015 року № 889-VIII / Офіційний портал Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/889-19>.
8. Про затвердження Методології проведення антикорупційної експертизи: наказ Міністерства юстиції України від 23 червня 2010 року № 1380/5 (назва із змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства юстиції України від 30 вересня 2011 року № 3099/5, від 19 серпня 2013 року № 1728/5) / Офіційний портал Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v1380323-10>.
9. Про затвердження Положення про Комісію з питань вищого корпусу державної служби: постанова Кабінету Міністрів України: від 25 березня 2016 року № 243 / Урядовий портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=248939524>.
10. Про місцеві державні адміністрації : Закон України від 9 квітня 1999 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua>.
11. Публічна служба. Зарубіжний досвід та пропозиції для України / за заг. ред. В. П. Тимощука, А. М. Школика. – К. : Конус-Ю, 2007. – 735 с.
12. Стеценко С. Г. Адміністративне право України : навч. посіб. / С. Г. Стеценко. – Вид. 3-тє, перероб. та доп. – К. : Атіка, 2011. – 624 с.
13. Хавронюк М. Дисциплінарні правопорушення і дисциплінарна відповідальність / М. Хавронюк. – К. : Атіка, 2003. – 240 с.
14. Христинко В. А. Організаційно-правові засади припинення державної служби служби : автореф дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук. 12.00.07 / В. А. Христинко. – К., 2013. – 19 с.

Т. В. Сугак,

Черноморский национальный университет им. Петра Могилы, г. Николаев, Украина

ОСОБЕННОСТИ ДИСЦИПЛИНАРНОЙ ОТВЕТСТВЕННОСТИ ГОСУДАРСТВЕННЫХ СЛУЖАЩИХ И ДОЛЖНОСТНЫХ ЛИЦ МЕСТНОГО САМОУПРАВЛЕНИЯ В УКРАИНЕ

В статье рассмотрены современные особенности дисциплинарной ответственности государственных служащих. Особое внимание уделено обновленному законодательству, регулирующего сферу государственной службы в целом, и вопросу дисциплинарной ответственности государственных служащих в частности. Авторы привлекают внимание ученых и законодателей к необходимости устранения коррупционных факторов и недостаточно исследованной проблемы публичности дисциплинарной ответственности государственных служащих.

Ключевые слова: дисциплина; государственная служба; дисциплинарная ответственность; коррупционные факторы; публичность дисциплинарной ответственности.

T. Sugak,
Petro Mohyla Black Sea State University, Mykolaiv, Ukraine

**PECULIARITIES OF DISCIPLINARY RESPONSIBILITY OF CIVIL SERVANTS
AND LOCAL GOVERNMENT OFFICIALS IN UKRAINE**

The modern features of disciplinary responsibility of civil servants are considered in the article. The special attention is spared to the renewed legislation that regulates the sphere of government service on the whole, and question of disciplinary responsibility of civil servants, in particular. The authors draw attention of scientists and legislators need to eliminate corruption factors and not to the problems of publicity disciplinary responsibility of civil servants.

Key words: discipline; public service; discipline; corruptogenic factors; publicity disciplinary action.

Рецензенти: *Палагнюк Ю. В.*, д-р наук з держ. упр.;
(Чорноморський національний університет імені Петра Могили)
Скіба Т. Ю., канд. наук з держ. упр.
(Чорноморський національний університет імені Петра Могили)

© Сугак Т. В., 2017

Дата надходження статті до редколегії 06.09.17